

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

април 2012. године

Агенција за борбу против корупције на основу члана 15. став 1. Закона о Агенцији за борбу против корупције („Сл. гласник РС“ бр.97/2008 и 53/2010) и на основу члана 28. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 111/2009), доноси:

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих пожаром.

Заштита од пожара остварује се:

- 1) Организовањем и припремањем субјеката заштите од пожара за спровођење заштите од пожара
- 2) Обезбеђивањем услова за спровођење заштите од пожара
- 3) Предузимањем мера и радњи за заштиту и спасавање људи, материјалних добара и животне средине приликом избијања пожара
- 4) Надзором над применом мера заштите од пожара

II. ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Правила заштите од пожара у складу са Законом о заштити од пожара, а у циљу унапређења заштите од пожара унутар пословног објекта Агенције обухватају:

1. Организацију технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење.
 2. Заштиту од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
 3. Доношење Плана евакуације и упутства за поступање у случају пожара;
 4. Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара.
- 1.1. Организација технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење
- 1.1.1. Технолошки процес

Агенција је самосталан, независан државни орган. Надлежности Агенције су регулисане Законом о Агенцији за борбу против корупције.

Основна делатност Агенције спада у категорију канцеларијско-административних послова.

- При обављању процеса рада користи се:
 - ❖ канцеларијска опрема: канцеларијски намештај (радни и конференцијски столови, витрине, ормани, полице и рафови и сл.), рачунарска опрема (компјутери фиксни и преносиви, штампачи, скенери...), факс, телефони (фиксни, мобилни), копир апарати;
 - ❖ средства за одржавање хигијене;
 - ❖ службени аутомобили (путнички) за одређене потребе.
 - ❖ од запаљивих материја у објекту се налази:
 - Папир,
 - Дрво и плоче од дрвета (панел-плоче, шпер-плоче, иверица, сирова (бојена) и оплемењена, медиапан, лесонит и сл.),
 - Текстил, скај, еко кожа, мебели, пластифицирана платна и мање количине лепка,
- У објекту постоји могућност настанка пожара класе „А,,.

У циљу утврђивања одговарајуће организације и предузимања мера потребних за успешно функционисање и спровођење заштите од пожара, Управа за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, врши категоризацију објекта, делатности и земљишта према угрожености од пожара у зависности од технолошког процеса који се у њима одвија; врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти; врсте материјала употребљеног за изградњу објекта; значаја и величине објекта и врсте биљног прекривача.

Инспекцијским надзором је извршена категоризација објекта, на основу члана 23. Закона о заштити од пожара (Сл. Гласник бр. 111/2009), а у складу са Уредбом о разврставању објекта, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара ("Службени гласник РС", бр. 76/2010), тако да је утврђено да објекат спада у 3 категорију угрожености од пожара.

На основу максимално допушеног времена евакуације и броја људи који се могу наћи у објектима у моменту избијања пожара, пројектом су одређене ширине коридора евакуације, број степеништа, пролаза и врата. Знаци обележавања евакуационих путева означени су зеленом бојом у складу са стандардима (СРПС ИСО 3864,6309,11428,7239).

□□□□□□ ДУЖНОСТИ И ПРАВА СВИХ ЗАПОСЛЕНИХ У АГЕНЦИЈИ КАО И АНГАЖОВАНИХ ПРАВНИХ И ФИЗИЧКИХ ЛИЦА У СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1.1.2.1. Дужности и права стручних лица за заштиту од пожара

СТРУЧНО ЛИЦЕ ЗА НЕПОСРЕДНО ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА - РЕФЕРЕНТ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Дужности стручног лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара, (референт за заштиту од пожара) су следеће:

- Организује, обједињује и усмерава рад са аспекта заштите од пожара;
- Стара се о спровођењу мера заштите од пожара утврђених Законом и другим прописима, Правилима, као и другим општим и појединачним актима Агенције из ове области;
- Прати и проучава законске и друге прописе из области заштите од пожара и предузима потребне мере ради усаглашавања рада са тим прописима и унапређивања заштите од пожара;
- Благовремено предузима све потребне мере ради отклањања уочених недостатака, спречавања нежељених последица и обезбеђења сталне исправности уређаја за аутоматску дојаву пожара;
- Учествује у припреми предлога Правила заштите од пожара, Програма основне обуке запослених, као и других општих аката из области заштите од пожара, а након доношења истих, стара се о њиховој доследној примени;
- Врши замену и повлачење дотрајалих, застарелих, неупотребљивих апарата и опреме за гашење пожара, стално у току године, а на њихова места поставља нову и савременију противпожарну опрему и средства;
- Сарађује са надлежним инспекцијским и другим органима Управе за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова;
- Стара се о потпуном и уредном вођењу свих потребних евиденција из области заштите од пожара;
- Најмање једном месечно путем месечног извештаја, а по потреби и чешће, извештава директора (одговорно лице) о свим уоченим појавама, променама, недостацима и проблемима из области заштите од пожара и предлаже конкретне мере за уклањање свих уочених недостатака;
- Остварује сталан увид у стање заштите од пожара и безбедности објекта, људи и имовине у њима и благовремено предузима све потребне мере ради отклањања уочених недостатака и спречавања нежељених последица;
- Стара се о исправности и размештају уређаја, опреме и средстава за гашење пожара;
- У случају избијања пожара, ако је на време обавештен, што пре долази на лице места ради пружања подршке у организацији људства, за гашење, евакуацију и спасавање људи и имовине, до доласка ватрогасно-спасилачке јединице;
- По завршетку локализације и ликвидације пожара, у сарадњи са инспекторима Управе за ванредне ситуације у Београду и истражним органима МУП-а, непосредно учествује у утврђивању узрока настанка пожара и о томе извештај подноси директору (одговорном лицу) Агенције;
- Врши основну теоријску и практичну обуку запослених у Агенцији из области заштите од пожара;
- Прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и у складу са истим предузима и предлаже потребне мере ради унапређења заштите од пожара;
- У случају непосредне опасности од избијања пожара и експлозија, као и елементарних непогода, или других ванредних ситуација, предузима хитне мере за њихово брзо и ефикасно отклањање и забрањује рад на критичним местима;
- Врши непосредну контролу спровођења утврђених превентивних и наложених мера заштите од пожара

- Обезбеђује одређене књиге и обрасце ради евидентирања контроле апарата за почетно гашење пожара и других ватрогасних справа и уређаја, односно опреме за гашење, аутоматско јављање или гашење пожара, противпаник расвете и сл.;
- Запосленима у Агенцији указује на потребу придржавања прописаних мера заштите од пожара и у складу са тим предузима одговарајуће мере;
- Издаје одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења на привременим местима. Учествује у примопредаји ових радова, води евиденцију издатих одобрења, као и другу документацију у вези са извођењем радова заваривања, резања и лемљења.;
- Да у случају констатовања одређених неправилности и недостатака због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара или експлозије, забрани рад до отклањања истог недостатка;
- Да против запосленог који се не придржава мера прописаних Правилима, који је под дејством алкохола или наркотика поднесе пријаву и проследи је директору ради покретања дисциплинског поступка и утврђивања кривичне одговорности.

1.1.2.2. Дужности и права одговорног лица

ДИРЕКТОР

Директор у вршењу послова заштите од пожара има следећа права и обавезе:

- Непосредно је одговоран за организовање заштите од пожара у Агенцији, спровођење мера заштите од пожара, а нарочито за примену прописаних и наложених мера заштите од пожара у Агенцији;
- Доноси Правила заштите од пожара и Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара;
- Стара се о обезбеђивању средстава, утврђује потребна средства за заштиту од пожара и на бази расположивих средстава, одобрава њихово коришћење;
- Остварује увид у стање организације заштите од пожара као и степен безбедности и предузима потребне мере у циљу унапређења заштите од пожара;
- Разматра инспекцијске и друге налазе, извештаје и решења, предузима мере да се утврђени недостаци отклоне у датим роковима и да се спроводе закључци;
- Разматра и обезбеђује потребне услове за благовремено, потпуно и приступачно информисање запослених и других лица, са стањем организованости и спровођењем прописаних и наложених мера заштите људи и имовине и предузетим мерама за даље остваривање и унапређивање те заштите;
- Утврђује материјалну и другу одговорност руководиоца појединих радних јединица, као и запослених са посебним правима, овлашћењима и одговорностима, које именује, због неспровођења прописаних или наложених мера заштите људи и имовине, које су им стављене у надлежност Законом и прописима донетим на основу Закона, Правилима заштите од пожара или другим општим актима;
- Контролише и обезбеђује примену и придржавање прописаних и наложених мера заштите од пожара. У случајевима када се уоче или констатују одређена одступања или недостаци у примени мера заштите од пожара дужан је да одмах предузме мере у циљу отклањања уочених недостатака и неправилности;

- Стара се о благовременом доношењу Правила заштите од пожара и других аката везаних за ову област;
- Стара се о благовременој и прописној набавци средстава и опреме за гашење пожара, као и друге опреме за заштиту од пожара, њиховом наменском коришћењу и прописном одржавању;
- У случају избијања пожара, ако је на време обавештен и присутан, до доласка ватрогасн-спасилачке јединице, непосредно организује људство, руководи и командује акцијом гашења, евакуације и спасавања људи и имовине;
- Стара се о благовременом и потпуном информисању запослених са стањем, мерама и средствима која се предузимају на спровођењу и унапређењу заштите од пожара.

1.1.2.3. Дужности и права запослених са посебним овлашћењима и одговорностима

РУКОВОДИОЦИ ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА

Руководиоци организационих јединица у вршењу заштите од пожара имају следећа права и обавезе:

- У делолокругу свог рада организују и контролишу рад запослених на начин који обезбеђују потпуну сигурност запослених и имовине са аспекта заштите од пожара;
- Пре почетка и по завршетку рада провере да ли су предузете све мере заштите од пожара у њиховој радној јединици;
- Одговорни су за стање заштите од пожара у организационој јединици којом руководе, односно у делу процеса рада којим руководе;
- Дужни су да у делокругу свог рада организују и контролишу рад запослених на начин који обезбеђује потребну безбедност запослених и имовине;
- Старају се и предузимају све потребне мере у циљу доследне примене утврђених превентивних и наложених мера заштите од пожара;
- При организовању рада контролишу и обезбеђују примену и придржавање прописаних и наложених мера заштите од пожара, а у случају одређених недостатака благовремено предузимају одговарајуће мере за отклањање истих;
- Обезбеђују сарадњу са референтом заштите од пожара, ради доследне и благовремене примене мера заштите од пожара, обавештавају га о свим уоченим недостацима у својој организационој јединици и да заједно са њим раде на отклањању недостатака у домену својих знања, могућности и оспособљености за поједине послове из области заштите од пожара;
- Дужни су да обезбеде да сви запослени организационог дела процеса којим руководе буду упознати са опасностима које им прете од пожара на радном месту и у организационој јединици;
- У случају избијања пожара, до доласка ватрогасно-спасилачке јединице, непосредно организују људство, руководе и командују акцијом гашења, евакуације и спасавања људи и имовине у организационој јединици којом руководе;
- Дужни су да са радног места удаље запослениг који се не придржава мера заштите од пожара, а ако у таквој радњи има елемената повреде радних обавеза, дужни су да поднесу захтев за покретање дисциплинског поступка;

- Обавезни су да омогуће основну обуку запослених из области заштите од пожара и одговорни су за њихову оспособљеност у руковању опремом и средствима за гашење пожара;
- Организују да сви запослени буду упознати са опасностима које им прете од пожара и експлозије на радном месту;
- Благовремено и редовно разматрају питања о мерама које треба предузети ради ефикасније заштите од пожара као и правилне употребе средстава за гашење пожара;
- Врше друге послове и задатке који доприносе унапређењу заштите од пожара, по налогу и уз сагласност директора и лица задуженог за заштиту од пожара.

1.1.2.4. Дужности и права осталих запослених

РАДНИК ОБЕЗБЕЂЕЊА

Дужности радника обезбеђења:

- За време дежурства обилази објекат, просторије, постројења, уређаје и инсталације, а посебно места где постоји већа могућност настанка пожара. Све уочене недостатке уписује у дневник догађаја који је у сваком тренутку доступан референту заштите од пожара, о уоченим недостацима и потенцијалним изазивачима пожара одмах извештава референта заштите од пожара, директора и непосредног руководиоца, као и да предузме све потребне мере ради спречавања настанка нежељеног догађаја;
- Да при обиласку пословних просторија Агенције, врши визуелну контролу исправности противпожарне опреме, као и њеног размештаја унутар објекта;
- Да упозорава запослене у Агенцији и посетиоце на сталну потребу придржавања законски предвиђених мера заштите од пожара;
- Да врши дневне и ноћне обиласке радних и помоћних просторија Агенције у циљу спровођења контроле примене прописа и мера заштите од пожара;
- Врши 24-часовни надзор, односно стално дежурство и руковање противпожарном централом;
- Да у случају настанка пожара, ако је пожар у почетној фази одмах приступи локализацији и елиминацији истог. У случају пожара већег интензитета позива ватрогасно спасилачку јединицу, обавештава диспечерску службу и активно учествује у акцији евакуације и пружању прве помоћи запосленима и посетиоцима;
- Брине о чувању и уредном одржавању личне и заједничке ватрогасне опреме са којом је у оквиру смене или појединачно задужен, као и о одржавању реда и чистоће у својим просторијама;
- Обавештава референта заштите од пожара, директора и непосредног руководиоца о уоченим недостацима и опасностима које могу довести до пожара;
- Приликом обиласка, посебну пажњу обраћа на следеће просторије:
 - Гардероба,
 - Магацински простор,
 - Архива,
 - Степенишни простор са оставама и ходници,
 - Канцеларијски простор,
 - Сервер соба,

- Електрособа са УПС-евима,
- Топлотна подстаница,
- Предузима, сроводи и придржава се прописаних мера заштите од пожара на начин који обезбеђује потпуну личну и имовинску сигурност људи и материјалних добара;
- Води рачуна да евакуациони путеви у сваком тренутку буду проходни, како би се у случају пожара обезбедила несметана евакуација људи;
- Обезбеђује несметан приступ свим противпожарним апаратима и хидрантима, односно води рачуна да је минимално растојање робе и других материјала од противпожарним апарата и хидраната 0,5 м;
- По истеку радног времена, при напуштању објекта од стране запослених, врши обилазак административног дела зграде, у циљу контроле и уочавања потенцијалне пожарне опасности;
- При активирању система за аутоматску дојаву пожара поступа по Алармном плану и уредно води евиденцију о догађајима;
- Врши и друге послове које му се повере, а у складу са својим знањем и могућношћу.

ЗАПОСЛЕНИ НА ОДРЖАВАЊУ ИНСТАЛАЦИЈА, ОПРЕМЕ И УРЕЂАЈА

Права и обавезе запослених на одржавању инсталација, опреме и уређаја су да:

- Агенција ће склопити уговоре о перманентном одржавању свих инсталација од значаја за заштиту од пожара и то: аутоматске дојаве пожара, инсталације паник светиљки и свих других инсталације: грејања и вентилације и целокупне електроинсталације. Дужност запосленог који је задужен за исправност свих инсталација је да води рачуна о роковима прегледа и сервисирања предметних инсталација.
- Пре почетка рада, у току редовног рада и по завршетку рада са опремом и уређајима, проверавају да ли су предузете све мере заштите од пожара на опреми и уређајима за које су одговорни;
- Прекину напајање појединих инсталација уколико утврде да употреба неког уређаја или дела инсталације угрожава безбедност објекта или лица;
- Стручно се оспособљавају и усавршавају за обављање радњи и задатака за које нису оспособљени, а предвиђено је радним задацима које извршавају,
- Старају се о обележености разводних и командних табли и ормана у циљу једноставније манипулације њима, да су разводне и командне табле и ормани обезбеђени одговарајућим шемама у складу са прописима (једнополне шеме, шеме развода и напајања);
- О сваком уоченом недостатку са аспекта заштите од пожара писмено обавесте лице задужено за заштиту од пожара и да спрече даље коришћење уређаја, инсталације или дела инсталације који је могућ узрочник пожара;
- Да одбију да изврше радове заваривања, резања и лемљења на привременом месту, за које није издато одобрење за извођење поменутих радова;
- Да се приликом руковања апаратом за заваривање, придржавају мера заштите од пожара;
- Да обавесте референта заштите од пожара, директора и непосредног руководиоца, уколико утврде било какав недостатак на опреми за заваривање.

СВИ ЗАПОСЛЕНИ У АГЕНЦИЈИ

Запослени су основни носиоци послова и задатака заштите од пожара и имају права и дужности да учествују у спровођењу и унапређивању мера заштите људи и имовине од пожара у складу са Законом о заштити од пожара, Правилима заштите од пожара и другим општим актима Агенције.

Права и обавезе запослених су:

- Да организују заштиту свих вредности којима располажу, на начин који обезбеђује потпуну личну и имовинску сигурност људи и материјалних добара;
- Да предузимају, спроводе и придржавају се прописаних мера заштите од пожара;
- Да траже помоћ од органа, организација или лица која ту помоћ могу да им пруже, а нарочито у гашењу и спречавању ширења пожара;
- Да упућују предлоге и захтеве референту за заштиту од пожара у циљу отклањања недостатака који могу да угрозе здравље и живот људи или доведу до оштећења и уништења пословног објекта Агенције;
- Да се оспособљавају и подвргну основној обуци и провери знања за непосредно примењивање мера заштите од пожара;
- Да у току рада и по завршетку радног времена стално прате и контролишу рад, функционисање и исправност опреме, уређаја, инсталација у непосредној и широј радној околини и да сваки квар и неисправност одмах пријаве надлежном органу, референту заштите од пожара, директору и непосредном руководиоцу, а у циљу отклањања њихове неисправности које могу да угрозе безбедност људи и имовине;
- Да пажљиво рукују пожарноопасним материјама и да предузимају потребне и прописане мере при њиховом коришћењу, складиштењу или одлагању;
- Да се старају да приступ њиховим радним местима буде слободан и могућ, како би се несметано приступило коришћењу средстава за гашење пожара и других средстава заштите у отклањању последица пожара и других опасних појава;
- Да користе лична заштитна средства и опрему на начин који је прописан општим актима;
- Да непосредно учествују у гашењу пожара и угасе га ако је то могуће без опасности по себе и друга лица, а да у противном обавесте ватрогасно спасилачку јединице и органе Сектора за ванредне ситуације МУП-а.

1.1.2.5. Одговорност радника због непридржавања прописаних и наложених мера заштите од пожара

Запослени у Агенцији дужни су да се у свом раду придржавају мера заштите од пожара, прописаних Законом, Правилима заштите од пожара, као и мера које им на основу прописа наложе појединци и службе одговорне за спровођење мера заштите од пожара и инспекцијски органи Сектора за ванредне ситуације МУП-а.

Непридржавање мера заштите од пожара утврђених Правилима заштите од пожара представља тежу повреду радних обавеза и радне дисциплине.

Одредбе Правила заштите од пожара обавезне су и примењују се за све запослене који су засновали радни однос (на одређено или неодређено време) у Агенцији, као и на

запослене других органа и организација који по било ком основу раде или изводе радове у Агенцији.

ТЕХНИЧКА ОПРЕМА И СРЕДСТВА ЗА ОТКРИВАЊЕ, ЈАВЉАЊЕ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

За успешно извршавање послова и задатака на заштити људства и имовине од пожара, као и његово гашење, Правилима заштите од пожара у складу са решењем надлежног органа прописују се минимална средства и опрема за заштиту од пожара.

У техничку опрему за заштиту од пожара спадају справе и опрема за гашење, спасавање, откривање пожара, узбуњивање и јављање противпожарној централи, санитарска опрема и др.

Опрема и средства за гашење пожара којима Агенција располаже су:

1. Противпожарни апарати типа „S-6,, (9 ком);
2. Противпожарни апарати типа „CO₂-5,, (3 ком);

Објект НЕ ПОСЕДУЈЕ хидрантску мрежу и уређај за повећање притиска (хидроцил).

3. Стабилни систем аутоматске дојаве пожара

- Адресабилни систем:
 - ПП централа марке “Global” тип „JUNIOR,,се налази се ниском приземљу у степеништу,
 - Аутоматски (оптички-димни и термички) и ручни јављачи,
 - Паралелни индикатори,
 - Алармне сирене,
 - Кабловска инсталација.
- Алармни план (два пута алармирање):
 - Од аутоматских јављача,
 - Од ручних јављача,

Одржавање опреме и средстава за дојаву и гашење пожара, обавља овлашћено Предузеће, а испитивање исправности вршити сваких 6 месеци.

Исправна средства и опрема за гашење пожара постављају се на означеним, видним и приступачним местима у објекту.

Редовни преглед исправности преносних ручних апарата за почетно гашење пожара, обавља се два пута у току године, односно на сваких 6 месеци.

Испитивање на ХВП (хладни водени притисак), према важећим прописима за противпожарне апарате типа „S,, треба вршити сваке 2 године, а за противпожарне апарате типа „CO₂-5,, , сваких 5 година.

На основу процене угрожености објекта, са становишта заштите од пожара, односно физичко-хемијских особина материјала који се користе у свим пословним сегментима Агенције, могући су пожари класе “А” и пожари на електричним инсталацијама. Класификација могућих пожара извршена је према стандарду СРПС 3 Ц2 003 (Сл. Лист СФРЈ бр. 31/79) тј. коригована са СРПС ИСО 3941/94.

Пожари класе “А” су пожари чврстих материјала са стварањем жара при сагоревању (дрво, папир, поливинил хлорид, текстил,...). На основу очекиване “А” класе пожара,

предвиђена су одговарајућа средства за гашење пожара и то: преносни или превозни апарати за почетно гашење пожара типа S-6.

Пожари на електричним инсталацијама (разводним електричним ормарима и другим електричним уређајима) нису по овом стандарду третирани као посебна класа пожара. Приликом искључења електричне енергије, сврставају се у друге припадајуће категорије пожара.

Техничке карактеристике усвојених апарата за гашење пожара

Из групе апарата за гашење сувим прахом, предвиђени су преносни апарати за почетно гашење пожара типа "S", који су усаглашени са српским стандардом СРПС 3 Ц2 035 и СРПС 3 Ц2 135.

Из групе апарата за гашење угљен диоксидом, предвиђени су преносни апарати за почетно гашење пожара типа "CO₂", који су усаглашени са српским стандардом СРПС 3 Ц2 040.

□□□□□□ ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Пожар може настати у радно време и ван радног времена.

Ако настане у радно време обично је на време откривен па се може приступити његовој локализацији и елиминацији. Најближи запослени су дужни да приступе локализацији пожара приручним средствима и противпожарним апаратима и то пре свега на начин без опасности по себе, те присутна лица у непосредној околини. При томе су у обавези да обавесте ватрогасно-спасилачку јединицу, директора Агенције, органе МУП-а и референта заштите од пожара.

Ако је пожар касно уочен и не може се угасити приручним средствима и/или противпожарним апаратима, одмах се упућује позив ватрогасно-спасилачкој јединици, органима МУП-а, директору Агенције и референту заштите од пожара.

Приликом позива ватрогасне јединице запослени оставља следеће податке:

- Назив Агенције;
- Локација Агенције(улица и број);
- Врста објекта и материјал који гори;
- Фронт горења и површину пожара;
- Постоји ли опасност по људе и околне објекте;
- Које материје горе и постоји ли опасност од тровања и експлозија;
- Број телефона са ког је позвана ватрогасно спасилачка јединица

До доласка ватрогасно спасилачке јединице, директор или руководиоци организационих јединица организују људство према унапред направљеном Правилима заштите од пожара, издају задатке и руководе акцијом гашења, евакуације, спасавања људи и изношењем материјалних добара из пожаром захваћеном објекту.

Пре почетка гашења мора се искључити напајање објекта електричном енергијом, јер се водом не смеју гасити каблови и уређаји под напоном. Уколико се гаси водом, примењује се пуни млаз или распршени млаз, измаглица, у зависности колико се близу може прићи пожару.

Људство се не сме кретати поред каблова и уређаја који електризирају.

По доласку ватрогасно спасилачке јединице на место догађаја, референт заштите од пожара, запослени и руководиоци организационих јединица Агенције, стављају се на располагање командиру ватрогасно спасилачке јединице, који преузима даље мере гашења и спасавања и извршавају његова наређења.

Запослени и референт заштите од пожара дужни су да у циљу лакше и брже локализације и елиминације пожара, командиру дају корисне информације које обухватају:

- У ком делу Агенције је избио пожар;
- Какав материјал гори;
- У ком делу је ватра прво примећена, како се ширила и у ком правцу;
- Да ли у објекту под пожаром постоје експлозивне и запаљиве материје и које ако их има;
- Да ли унутар објекта има повређених и неевакуисаних људи;
- Где су евакуациони путеви;

Ако пожар угрожава људске животе, главне снаге се концентришу на њихово спасавање уз паралелну локализацију пожара.

У циљу успешнијег руковођења акцијом гашења пожара командир може:

- Да забрани приступ и удаљи лица која су у близини пожара;
- Да забрани саобраћај поред места пожара уколико оцени да ће акција гашења бити брже спроведена, или ако постоји опасност по лица која се ту крећу;
- Да нареди евакуацију лица и предмета из суседних објеката који су угрожени пожаром, као и евакуацију технике, папира од важности и других материјалних добара која би могла бити уништена ватром;
- Да нареди прекид довода електричне енергије, ако то захтевају потребе гашења пожара;
- Да предузима и друге мере, које ће по његовој оцени бити од користи при гашењу пожара и што мањем уништавању имовине.

У случају избијања пожара већих размера, елементарних непогода, експлозија, којима се могу угрозити људски животи, материјална добра, или животна околина, сви запослени су дужни да раде на спасавању унесређених и имовине, без обзира на радно време, радно место и квалификацију.

По завршетку интервенције референт заштите од пожара је дужан да сачини извештај о току и резултатима ватрогасне интервенције и да га проследи директору Агенције.

Извештај се пише у два примерка од којих један задржава референт заштите од пожара.

1.2. Заштита од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара

1.2.1. ПОСЕБНОСТИ РАДНОГ МЕСТА И ПРОЦЕСА РАДА

Пословни објекат седиште Агенције, налази се у Ул. Царице Милице бр.1 заузима простор на девет етажа (сутерен, приземље и шест спратова и поткровље) укупне

површине 1270 м², а састоји се од следећих организационо-технолошких и просторних целина:

- Улазни хол са пријемним пултом,
- На сваком спарту и од приземља до поткровља канцеларијски простор,
- Санитарни чворови и остава на сваком међуспрату,
- Ступенишни простор,
- Сервер соба,
- Електрособа у приземљу

Улаз у објекат је са нивоа приземља.

Објекат спада у ниске објекте (под највишег спрата где бораве људи на висини нижој од 30 м).

Објекат у целини има IV степен отпорности на пожар.

Категорија технолошког процеса према угрожености од пожара је К4.

До објекта је израђена асфалтна комуникација из правца Улице Царице Милице и Бранкове улице несметан је прилаз ватрогасно спасилачких јединица у случају интервенције, а приступ просторијама за интервенцију ватрогасним возилима омогућен је преко фасаде оријентисане ка поменутиим улицама.

Удаљеност ВСЈ (у Мије Ковачевића) је око 3 км, а с обзиром на исту, као и претпостављену брзину кретања ватрогасних возила око 50 км/х, време чекања на долазак ватрогасаца је приближно 8 мин (време за позив 3 мин., време припреме за полазак 1 мин. и време кретања возила око 4 мин.).

У случају интервенције, објекат располаже са вертикалним (двокрако ступениште) путевима евакуације (ширина крака преко 1 м са проширењем у приземље), од приземља у сутерен ка излазу (ширина крака 1,25 м) исти су обележени, са паник расветом и евакуационим вратима.

За прикључење објекта на дистрибутивну мрежу, користи се у оквиру комплекса постојећа трафостаница од 10/0,4 кВ.

Сви мерни и ГРО-и су смештени у Електрособи. Ормани су од декапираног лима, пластифицирани и опремљени бравицама и кључевима.

Осветљење је углавном изведено Флуо-светиљкама, а понегде обичним сијаличним грлима, прописно заштићеним.

Простор објекта није подељен пожарне секторе у грађевинском смислу.

Међуспратна конструкција и стубови су армирано бетонски ватроотпорности преко 2 часа.

Од атмосферског пражњења објекат је заштићен громобранском инсталацијом.

Сва електроинсталација у канцеларијском простору се воде испод малтера.

Објекат располаже:

- стабилним системом за аутоматско сигнализирање и јављање пожара чијем саставу је ПП централа марке "Global" тип „JUNIOR“, и она се налази у ниском приземљу у ступеништу,

- потребно је обезбеди 24-часовно присуство радника обезбеђења, обучених за руковање истом:
- мора постојати сервисна књига;
- обезбедити шеме распореда аутоматских и ручних јављача;
- истакнут је Алармни план и Упутство за ПП централу;
- мора постојати контролна књига прегледа и испитивања стабилне инсталације за дојаву пожара;
- мора постојати књига дојава пожара.
- Противпожарним апаратима за почетно гашење пожара, и то:
 - С-6А (9 ком),
 - CO₂-5 (3 ком).

1.2.2. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА У ЗАВИСНОСТИ ОД НАМЕНЕ ОБЈЕКТА

Ради спровођења прописаних и наложених мера заштите од пожара, као и других послова и задатака прописаних Законом и другим прописима из области заштите од пожара, Правилима заштите од пожара, у складу са Законом, утврђује се одговарајућа организација заштите од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара.

За послове непосредног организовања и спровођења превентивних мера заштите од пожара у Агенцији, ангажовано је једно лице на пословима заштите од пожара (референт заштите од пожара) са положеним стручним испитом из области заштите од пожара.

Послове противпожарног обезбеђења обављају припадници МУП-а који су у објекту на пословима физичког обезбеђења.

1.3. Доношење Плана евакуације и упутства за поступање у случају пожара

1.3.1. УВОД

У поступку интервенције ватрогасно-спасилачких јединица, један од најзначајнијих задатака јесте евакуација лица која су се наша у угроженој зони.

Кроз техничке мере (стандарди и правилници) и стручно техничку литературу дефинишу се оптимална решења или дају примери прорачуна везани за стварање објективних услова за ефикасну евакуацију.

Проблем евакуације није само доминантно питање при настанку пожара у објекту или простору, већ је оно присутно и при другим акцидентним ситуацијама као што су: хемијски акциденти, земљотрес, терористички напад, претња подметањем експлозивних направа и др.

Почетни и крајњи циљ код стварања услова за евакуацију је принцип напуштања објекта за што краће време на безбедан начин.

Као полазна основа за израду Плана евакуације, коришћена је следећа регулатива која дефинише ову област:

1. Закон о заштити од пожара ("Службени Гласник РС" бр. 111/2009);
2. СРПС ТП21 2003, Техничке препоруке за урбанистичке и грађевинске мере безбедности од пожара стамбених, пословних и јавних зграда;
3. Заштита од пожара. Символи и техничке шеме. СРПС У. Ј1.220;

4. Символи заштите од пожара за техничке приказе (“Службени лист СФРЈ” бр. 51/81);
5. СРПС ИСО 8421-6 Евакуација и спасавање.

Појам евакуације, у смислу Плана евакуације, обухвата организовани начин напуштања просторија, пре него што наступи угрожавање живота и здравља запослених и посетилаца, што може изазвати изненадни догађај, чији је наступ и штетне последице могуће предвидети.

Под спасавањем у смислу овог Плана, подразумева се организовано спровођење радњи којима се особама затеченим у угроженим просторијама пружа помоћ, када ради околности насталих изненадним догађајем сами не могу напустити просторије и зграду, а да при том не доведу у опасност свој живот. Евакуација и спасавање спроводи се у случајевима изненадних догађаја. Изненадни догађаји могу угрозити сигурност запослених и посетилаца у грађевинама па се мора организовати брза и смислена евакуација у случају њиховог настајања.

1.3.2. НАЧИН ОТКРИВАЊА ОПАСНОСТИ, ДОЈАВА И УЗБУЊИВАЊЕ

Откривање и дојаву пожара и уопште поремећаја на објекту, опреми и инсталацијама, који би могли изазвати опасност по живот и здравље особа и имовину, врше сви запослени. Откривање и дојава пожара, као и узбуњивање може се извршити путем аутоматских и ручних јављача пожара, преко противпожарне централе и аларма. Дојаву је могуће обавити и лично или телефоном и то: директору или лицима са посебним одговорностима, оспособљеним руководиоцима за евакуацију и спасавање и референту ЗОП-а. Исти поступак спроводи се и у случају појаве опасности од било које елементарне непогоде.

Начин обавештавања:

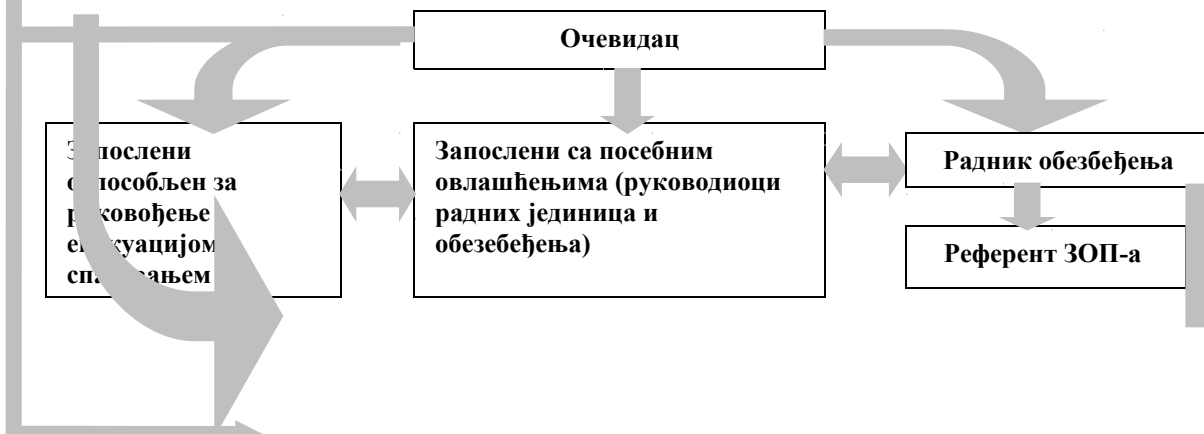
- телефон,
- мобилни телефон

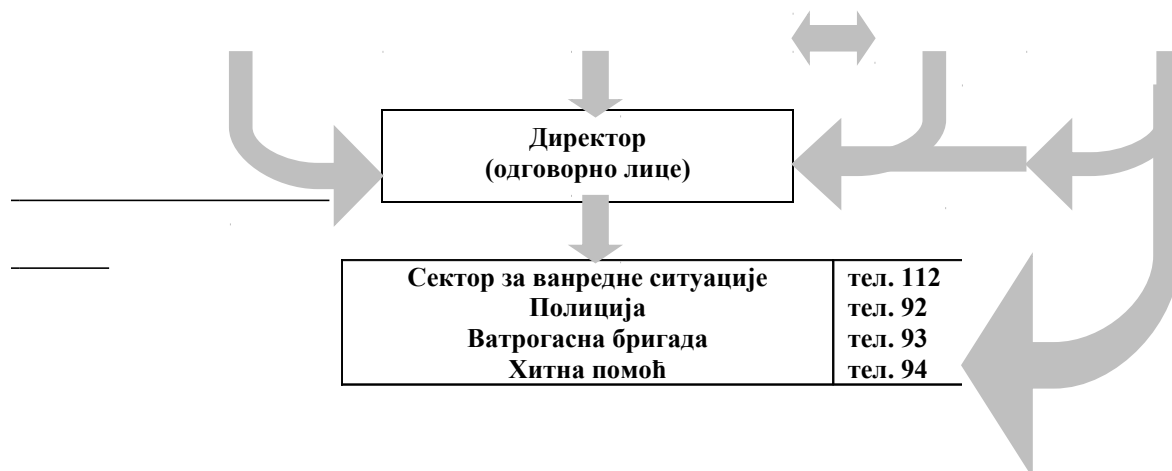
Дојаву изненадних догађаја треба обавити на следеће бројеве телефона:

Централа	тел. 011/328-7043
Директор	/328-7040
Референт заштите од пожара	064 /812-0234

За давање узбуне на локацији у случају изненадног нежељеног догађаја постоје одговарајући уређаји за откривање и јављање пожара. Објект Агенције на локацији у Ул. Царице Милице бр.1 у Београду, покривен је системом за аутоматско откривање и јављање пожара са сиреном за узбуњивање.

Шема дојаве у случају изненадног догађаја

Начин давања узбуне

Наредбу за узбуњивање даје директор Агенције, или овлашћени радници, руководиоци, за сваку организациону јединицу посебно.

Јавна предузећа, Установе и предузећа која се обавештавају у случају изненадних нежељених догађаја су:

Ред. бр.	Назив	Адреса	Број телефона
1.	Управа за ванредне ситуације	Београд, Кнеза Милоша 101	112; 011/3062-000
2.	МУП - Полицијска управа града Београда	Београд,	92;
3.	Сектор за ванредне ситуације	Београд, Мије Ковачевића 2-4	93; центра 011/2812-011
4.	Хитна помоћ	Београд,	94;
5.	ЈКП Инфостан	Београд, Данијелова 33	центра 011/395-4240
6.	Електро Дистрибуција Београд ЕДБ	Београд, Масарикова 1-3	011/340-55-55

1.3.3. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ

Директор (одговорно лице), лица са посебним овлашћењима (руководиоци радних јединица, шеф обезбеђења) - носиоци евакуације и спасавања

Оспособљавање за евакуацију и спасавање обавља се практично у три дела:

- оспособљавање руководиоца за евакуацију и спасавање
- упознавање свих запослених с начином евакуације и спасавања
- спровођење практичних вежби евакуације и спасавања.

Код избора запослених који ће се оспособити за руководиоце евакуације и спасавања у случају настанка изненадног нежељеног догађаја потребно је водити рачуна, да то буду запослени који ће обзиром на своје физичке, психофизичке и здравствене способности, моћи обавити предвиђене радње.

Евакуација посетилаца и запослених из објекта Агенције врши се када су затечена лица у згради угрожена: пожаром, хемијским акцидентом, земљотресом, терористичким нападом, претњом или подметањем експлозивних направа.

Право да нареди евакуацију лица из зграде имају:

- Директор (одговорно лице), или овлашћени радници, руководиоци (Руководиоци организационих јединица) за сваку организациону јединицу посебно и овлашћено лице обезбеђења;
- Руководилац интервенције на гашењу пожара, отклањању хемијских акцидентата, и др.

Тежишно се прорађује поступак евакуације у случају пожара, јер је он најреалнији и најобухватнији и може да се односи на целу зграду или појединачни простор.

У објекту Агенције, носиоци евакуације су директор и запослени са посебним овлашћењима (Руководиоци организационих јединица) и овлашћено лице обезбеђења.

Крајњи циљ носиоца евакуације је да безбедно спроведу посетиоце и запослене кроз коридоре за евакуацију до безбедног места - зборно место.

Евакуисани из објекта, привремено се смештају у слободан (безбедан) простор – зборно место. Зборно место је тротоар преко пута објекта.

Начин извођења евакуације и спасавања

Након дојаве акцидентне ситуације, ако се установи да дојава није лажна, узбуњују се запослени и посетиоци.

Носиоци евакуације дужни су да обезбеде евакуационе излазе у положају којим се не омета излазак лица из објекта и отпочињу спровођење евакуације из објекта.

Начин извођења евакуације објекта је следећи:

- Евакуација из радних просторија на спратовима, где су се запослени или гости затекли у тренутку узбуњивања, обавља се утврђеним хоризонталним коридорима (правцима) евакуације до степеништа, степеништем до приземља, где долазе до обележених евакуационих излаза (спољних врата);
- Евакуација из просторије подстанице грејања у сутерену где се могу затећи запослени у тренутку узбуњивања, обавља се утврђеним хоризонталним коридорима (правцима) евакуације до степеништа, степеништем до приземља, где долазе до обележених евакуационих излаза (спољних врата);
- Евакуација из приземља обавља се обележеним хоризонталним коридорима (правцима) евакуације ка вратима и даље ка обележеним евакуационим излазима.
- Након напуштања објекта, запослени и гости, крећу се ка одређеном зборном месту на отвореном простору где ће од руководиоца евакуације и спасавања добити даља упутства.

Евакуациони путеви, смерови кретања и излази на основама за сваки део објекта, као и поједине делове простора у објектима приказани су графичком документацијом овог Плана.

Руководиоци евакуације и спасавања дужни су за време евакуације:

- надzirати и координирати акције у сврху евакуације;
- обзиром на развој догађаја током евакуације, издавати наређења појединим запосленима и другим одговорним запосленима за предузимања посебних мера у вези са насталим променама;
- предузимати додатне мере посебно у случајевима када евакуација није у целости изведена.

Након доласка ватрогасно спасилачке јединице, командир исте, начелно, поред акције гашења пожара руководи и евакуацијом, односно спасавањем превасходно лица из угрожене зоне.

У случају непосредне угрожености посетилаца и запослених, настале услед пожара, експлозија и других акцидената, евакуација се спроводи по следећим фазама:

- a) Припреме за евакуацију,
- b) Селективна евакуација,
- c) Тотална евакуација.

- α) Припрема евакуације, обухвата окупљање запослених, издавање потребних наређења особљу које је задужено за спровођење исте, припрему материјално-техничких средстава која су предвиђена за изношење и транспорт. Ако на делу објекта где је потребно извршити евакуацију нема довољно особља, ангажује се особље из других делова зграде, или од припадника ватрогасно спасилачких јединица.
- β) Селективна евакуација, обухвата поједине делове зграде који су непосредно угрожени, или се очекује њихова угроженост. Њој претходи припрема евакуације, а спроводи се према Плану који одређује руководиоца евакуације. *Руководилац евакуације* је директор, запослени са посебним овлашћењима, или командир на интервенцији. Он издаје наређења која садрже: време почетка евакуације, правац и маршруту кретања, безбедно место за евакуисане, место за евакуацију важних и вреднијих материјалних средстава, време завршетка евакуације.

Време трајања процеса евакуације, чини збир времена трајања следећих појединачних етапа:

- Напуштање просторије у којој се налазе лица угрожена пожаром,
- Кретање лица кроз хоризонталне и вертикалне коридоре (правце евакуације) до излаза за евакуацију,
- Кретање лица ван зграде до безбедног (зборног) места за евакуисане.

Евакуација се изводи преко постојећих унутрашњих саобраћајница, степеништа, ходника, пролаза и холова.

Најнеповољнији случај евакуације је из спратног дела зграде и из сутеренског дела, због недостатка алтернативног коридора (правца) евакуације.

Стога руководиоца гашења и евакуације треба да оцени начин евакуације: ходником, степеништем, односно преко прозора и са спољне стране објекта, ако је то могуће.

Руководилац евакуације мора забранити коришћење лифта при евакуацији.

Руководилац евакуације и извршиоци евакуације су дужни да у припреми и при евакуацији предузму све мере на спречавању панике и очувању реда и дисциплине.

Евакуисани се усмеравају на безбедна места која се налазе на отвореном простору ван објекта.

- χ) Тотална евакуација, настаје прерастањем из селективне евакуације, односно када руководилац интервенције са директором и другим одговорним лицима, утврде да је цео објект непосредно угрожен.

Спасивање повређених лица треба вршити опрезно јер због нестручности (преломи, тровања) стање истих може да се погорша. Лакше повређеним треба одмах пружити помоћ, а за теже повређене обезбедити хитну помоћ и одвожење у здравствене установе.

У условима пожара код угрожених наступа паника, што узрокује додатна повређивања и због тога руководилац гашења и евакуације, путем разгласа, мегафоном и слично, умирујућим гласом смањује панику међу угроженима.

У пожаром угроженом објекту, увек се предност даје спасавању људи, међутим, кад год је то могуће, врши се спасавање материјалних добара и заштита животне околине. Интервенција се изводи у циљу спасавања вредних материјалних добара, уклањања запаљивих и експлозивних материја које могу повећати катастрофу.

Директор кроз прораду и вежбе евакуације одређује извршиоце за спасавање вредних докумената-архиве и материјалних добара Друштва.

Вредна материјална добра се износе ван угроженог простора, а иста се физички обезбеђују.

Поступци након спроведене евакуације

Након спроведене евакуације и окупљања запослених и гостију на зборном месту, руководиоци евакуације и спасавања, процењују ситуацију у оквиру које:

- проверавају јесу ли сви запослени и гости напустили објект;
- одређују радње које треба предузети на нужном санирању последица изненадног догађаја (гашење пожара и сл.);
- одређују радње које треба предузети ради спровођења акције спасавања особа које су блокиране у деловима грађевине (коришћење опреме за извођење спасавања, одређивање распореда и редоследа спасавања и сл.);
- отпуштају кућама преостале особе које не могу учествовати у даљим акцијама.

Начин спровођења спасавања

У свим случајевима, кад евакуација гостију и запослених није спроведена у потпуности, приступа се акцији спасавања преосталих особа.

У овој акцији учествују:

- особе, које одреде руководиоци евакуације и спасавања,
- припадници ватрогасно спасилачке јединице,
- према потреби стручне особе других предузећа.

Руководиоци евакуације и спасавања, у оквиру свог делокруга рада, утврђују путем извештаја следеће:

- колико је особа угрожено и где се налазе,
- каква им непосредна опасност прети,
- је ли наступила паника,

- који су ходници и степеништа непроходни.

Истовремено оцењују која су средства за спасавање потребна и која су лична и колективна заштитна средства потребна за запослене који ову акцију спроводе.

До доласка ватрогасно спасилачке јединице, у границама могућности, користе властита средства за спасавање, ако иста поседује.

Након доласка ватрогасно спасилачке јединице, користе се опрема за спасавање, ватрогасне јединице, а сви запослени и руководство друштва стављају се на располагање руководиоцу акције гашења и спасавања, а руковођење акцијом преузима командир ватрогасне јединице.

Спасавање особа с висине

За спасавање особа са висине треба користити властиту расположиву опрему уколико Агенција исту поседује. Након доласка ватрогасно спасилачке јединице, користе се професионална ватрогасна опрема.

Спасавање особа у случају пожара

У случају пожара морају се понајпре спасавати угрожене особе, а тек онда креће акција за коначно савладавање пожара. Руководиоци евакуације и спасавања одређују начин спасавања особа у случају пожара.

У сваком случају позива се ватрогасно спасилачка јединица,.

У случају пожара који отежава спасавање посетилаца и запослених, потребно је:

- одмах упоредно с осталим радњама спасавања особа, приступити гашењу пожара,
- искључити инсталације које представљају опасност у случају пожара (електрична струја, гас, грејање);
- приликом напуштања угрожене просторије затворити прозоре и врата;
- отворити врата и прозоре на ходницима, степеништима и просторијама у којима се обавља евакуација, односно, спасавање ради одвода дима и превелике топлоте,
- пробити зидове и слично, како би се заобилазила угрожена места и обавило спасавање блокираних особа и ефикасно гашење пожара.

Спасавање особа из рушевина

Претраживање рушевина и спасавање затрпаних особа обављају руководиоци евакуације и спасавања, припадници ватрогасно спасилачке јединице, и запослени који су одређени.

У случајевима рушења зграде или њеног дела мора се одмах:

- искључити струја, вода, гас, грејање и др.;
- утврдити критична места на која је потребно обратити пажњу;
- утврдити места одакле се јављају затрпани и повређени;
- утврдити делове зграде који би се током спасавања могли срушити, и предузети потребне мере за отклањање опасности од рушења.

Спасавање особа из рушевина треба обављати крајње опрезно како не би дошло до повреда особа које учествују у спасавању или нових повреда већ повређених или затрпаних особа.

При спасавању треба користити наменски алат и опрему, а у крајњем случају и грађевинску механизацију под надзором грађевинских стручњака.

1.3.4. ЗБОРНО МЕСТО ЕВАКУИСАНИХ ОСОБА

Сви гости и запослени након изласка из објекта, у случају изненадних догађаја, морају се окупити на зборном месту које је одређено за окупљање на отвореном простору.

На зборна места за окупљање морају доћи гости и запослени у свим случајевима изненадних догађаја осим изненадних догађаја као што су олујни ветрови, град и ширење облака опасних хемикалија у спољашњем простору.

У тим случајевима треба поступити према следећем:

- не напуштати објекат,
- сместити се у најсигурније унутрашње просторије,
- чврсто и по могућности непропусно затворити све спољашње отворе на објекту, односно, просторијама,
- у сарадњи и по заповести руководиоца евакуације и спасавања искључити из употребе све инсталације, машине и уређаје који би могли изазвати акцидентне ситуације,
- након проласка опасности поступити према упутствима руководиоца евакуације и спасавања.

На локацији се одређује следеће зборно место за окупљање на отвореном простору:

ЗБОРНО МЕСТО Слободан простор - тротоар преко пута објекта, који служи за прихват евакуисаних запослених и гостију Агенције.

Након окупљања гости и запослени морају:

- мирно сачекати даља наређења и упутства;
- не смеју стварати накнадну панику;
- не смеју се разилазити нити се самовољно понашати;
- не смеју се враћати у објекат док за то не добију одобрење руководиоца евакуације да је улаз сигуран.

На зборном месту руководиоци евакуације треба да:

- утврде јесу ли сви гости и запослени напустили објекат;
- ако утврде да посетиоци и запослени нису на броју, предузму акцију спасавања;
- обаве координацију даљег деловања са другим руководиоцима евакуације и спасавања и командиром територијалне ватрогасне јединице;
- организују пружање прве помоћи повређенима, а теже повређене упутити у медицинске установе.

1.3.5. УПУТСТВО ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА И ГРАФИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Сажето упутство за поступање у случају пожара и графички делови Плана евакуације представљају саставни део плана евакуације. и Правила заштите од пожара.

1.3.5.1. Упутство за поступање у случају пожара

Да би реаговање запослених у случају појаве пожара било правилано и правовремено неопходно је да се јасно дефинишу дужности и обавеза запослених и других лица која бораве у објекту и да се утврди поступак у случају појаве пожара.

Радник физичко обезбеђења се обучава за рад на централу за аутоматску дојаву пожара и дужан је:

- да у случају да дође до активирања аутоматског система за дојаву пожара правилно одради поступак на централу и увидом утврђује да ли је дошло до пожара;
- уколико пожара нема (лажни аларм) ресетује централу;
- уколико констатује да је избио пожар приступа гашењу пожара;
- у случају неуспешног гашења даје општи аларм активирањем најближег ручног јављача пожара и на најбржи начин позива ватрогасно-спасилачку јединицу на телефонски број 93 и руководиоца евакуације у објекту;
- у случају избијања пожара ван радног времена дужан је да о пожару обавести ватрогасно-спасилачку јединицу и шефа Одсека превентивно-техничке заштите у Управи;
- сачекује ватрогасно-спасилачку јединицу и даје неопходне податке;

Уколико запослени или лице које борави у објекту по било ком основу открије пожар потребно је да поступи на следећи начин:

- да покуша да угаси пожар помоћу ватрогасних апарата и/или неким приручним средством уколико је пожар односно пламен мали, ако тиме не угрожава себе и друге;
- приликом гашења пожара треба да води рачуна да заузме такав положај да му се врата, односно излаз из просторије у којој се гаси пожар, налазе иза леђа и да су отворена;
- уколико гашење буде успешно неопходно је обавестити раднике на обезбеђењу објекта;
- уколико је гашење неуспешно приступити активирању ручног јављача пожара разбијањем стакла на истом и
- одмах кренути у евакуацију из угроженог простора.

Када дође до активирања аутоматског система за дојаву пожара и исти на било који начин буде потврђен доћи ће до активирања сирена и објављивања „општег аларма“ тада запослени поступа на следећи начин:

- припрема се за евакуацију што подразумева најхитније узимање неопходних ствари: личних докумената и личних ствари и евентуално већ припремљених важних предмета;
- прилази вратима од просторије и пипањем истих покушава да утврди да ли су брава и површина врата топла и уколико брава и врата нису топла, полако отвара врата (заклоњен иза њих) и пошто констаује да степениште није задимљено напушта просторију, затвара врата али их не закључава;
- креће ходником према степеништу погнуто због евентуалног дима, креће се брзим ходом али не трчи;

- приликом кретања следи ознаке за усмеравање евакуације;
- креће се без застајкивања пратећи упутства руководиоца евакуације и/или организатора евакуације;
- када дође до крајњег излаза (главни излаз из објекта) и напусти објекат упућује се ка зборном месту – тротоар преко Улице Царице Милице наспрем главног улаза;
- у објекат се не сме враћати док руководилац гашења и/или руководилац евакуације не дозволи.

Уколико запослени и лице које борави у објекту по било којом основу из било ког разлога не може да напусти просторију, може поступити на следећи начин:

- затвара, по могућности влажним текстилним материјалом, процепе (отворе) између врата и довратка и отворе при поду;
- повлачи се даље од врата, пожељно код прозора;
- ако не може на погодан начин да до знања ватрогасцима који учествују у гашењу и спасавању да је остао заробљен у просторији, препоручује се да на фасаду закачи неки део одеће и сл;
- уколико осети присуство дима неопходно је да главу држи што ниже односно ближе поду и да стави на уста влажну мараму или део одевног предмета;
- не треба да разбија прозор, јер би разбијање потпомогло улазак дима преко фасаде и кроз отворе код врата;
- уколико дође до већег продора дима треба да покуша да направи отвор у дну прозора и дише кроз њега;
- основно правило је: бити сабран и миран и сачекати помоћ;
- не покушавају скакање са прозора, балкона и сл. осим у случају да се то изводи по посебној процедури и под контролом ватрогасно-спасилачке јединице.

Када се обавештава дежурна ватрогасно-спасилачка јединица (телефон број 93) потребно је дати следеће податке:

- назив и адреса објекта који гори;
- врста и намена објекта и врста материјала који гори;
- обим-величина пожара;
- да ли има опасности за људске животе и околне објекте;
- најкраћи пут којим се може стићи до објекта (да ли је пут широк, проходан и сл.);
- друге податке које дежурни ватрогасац тражи;
- број телефона са којег се јавља;
- после извештавања о насталом пожару потребно је спустити слушалицу, како би дежурни лице из ватрогасно-спасилачке јединице могло да провери истинитост о пријављеном пожару.

Да би гашење пожара и спасавање било успешно потребно је:

- унапред предузети све потребне организационе, техничке и друге превентивне мере (обезбеђење опреме и средстава за гашење пожара, обука запослених и др.)
- благовремено искључити електричне потрошаче, затворити довод гаса ако постоји;
- организовати гашење пожара тако да се обезбеди рационално ангажовање свих присутних;
- придржавати се основних правила тактике гашења пожара;
- по доласку ватрогасно спасилачке јединице, руководилац акције гашења пожара је комадир ватрогасно-спасилачке јединице;
- у току гашења пожара нико нема право да мења одлуке лица које руководи акцијом гашења пожара и спасавања људи и имовине.

Поступак при отклањању последица пожара и експлозије:

- радник физичко-техничког и противпожарног обезбеђења дужан је да предузме мере обезбеђења места пожара или експлозије како би се сачували трагови и други докази до доласка надлежног истражног органа ради утврђивања узрока пожара или експлозије;
- сви запослени у пословном објекту дужни су да након пожара или експлозије отклањају последице, без обзира на прописано радно време;
- уколико постоји опасност од поновног избијања пожара, руководилац акције гашења пожара, одредиће ватрогасну стражу са потребним бројем извршилаца опремљених са неопходном опремом и справама за гашење пожара.

1.4. Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара

Основна обука запослених из области заштите од пожара врши се на основу Програма основне обуке запослених из области заштите од пожара који доноси директор Агенције, а по прибављеној сагласности инспекцијских органа, сектора за ванредне ситуације.

Садржајем Програма основне обуке обезбеђује се стицање најнеопходнијих теоријских и практичних знања о мерама заштите од пожара, општим и специфичним, везаним за поједине послове и задатке у процесу рада, а посебно о правима, дужностима и одговорностима запослених у спровођењу заштите од пожара, начину руковања преносним и превозним апаратима за почетно гашење пожара, опремом и средствима за гашење пожара, о поступку у случају квара, избијања пожара и др.

Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара заснива се на непосредним опажањима извора опасности и специфичностима процеса рада као и мерама заштите од пожара које се морају предузимати.

Основна обука изводи се путем семинара, предавања, консултација, практичних вежби и др.

По завршеној основној обуци запослених обавезно се спроводи поступак провере знања и оспособљености запослених из области заштите од пожара.

Провера знања и оспособљености врши се путем тестова, усменим испитивањем и провером практичне обучености. Референт заштите од пожара припрема тестове, утврђује чланове комисије и одлучује о начину провере знања.

О провери знања запослених из области заштите од пожара сачињава се записник и води одговарајућа евиденција.

Запослени који не задовољи на провери знања дужан је да накнадно, а најкасније у року од 15-30 дана од извршене провере знања, поново полаже тест.

Запослени ће се упознати са мерама заштите од пожара и поступком у случају пожара кроз обавезну обуку, упознавањем од стране непосредног руководиоца приликом ступања на рад и путем писаних упутстава, упозорења и знакова опасности.

Основна обука запослених из области заштите од пожара организује се за све запослене, најкасније у року од једне године од дана ступања на рад.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

III. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

- Сви запослени у Агенцији, дужни су да се придржавају Правила заштите од пожара;
- Неспровођење и непридржавање прописаних мера, сматра се тежом повредом радне дужности, па се не искључују прекршајна, кривична и материјална одговорност;
- Измене и допуне Правила заштите од пожара доноси Директор Агенције, на иницијативу референта заштите од пожара, а по поступку предвиђеним за његово доношење;
- Правила заштите од пожара ступају на снагу датумом доношења.

Број: 217-02-2/2012-03

У Београду, 27. априла 2012. године

ДИРЕКТОР

Зорана Марковић